

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelje, pono-
veljko in dnevnih po praznikih.

Izida in tiskal:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovenc
Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak RD., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročniški

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četr leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanade in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četr leta	1.75	For three months	1.75

Subscription:

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisu se ne odzira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Stališče Združenih držav v Pacifiku

Pred kratkem sklenjen nekak mornariški pakt med Anglijo in Nemčijo, ter nove razmere med Francijo in Italijo na eni strani, kot nekaki zavezniči v Sredozemskem morju, ter Anglijo na drugi strani, je zadnje tedne ustvarilo popolnoma nove razmere in novo stališče raznih vele- sil na morjih.

Anglija je bila doslej aktivna v Pacifiku. Imela je tu vedno svoje stalno vojno brodovje, s katerim je vršila nekako policijsko nadziranje nad raznim otočjem, nad katerim ima Anglija mandate. Pa tudi drugi njeni gospodarski interesi so zahtevali tako.

Nove razmere, ki se porajajo baš te mesece pa bodo zanaprej silile Anglijo, da bo koncentrirala vso svojo mornariško moč bolj v Evropi in pa v sredozemskem morju, kakor pa kjerkoli drugje. To pa ustvarja za Združene države čisto nove razmere in nov položaj in sicer tako, da bodo te prisiljene rade ali nerade radi svojih interesov v Pacifiku imeti stalno večje brodovje v Pacifiku. Da bo tu zadostna pomorska sila, kakor je bila doslej z angleško močjo vred, bo potrebno, da bi Združene države imele skoro vse svoje brodovje v Tihem morju. Tako bi ostala atlantska obala nezadostno protežirana.

Te nove razmere in pa zahteve po večji pomorski moči Združenih držav zahtevajo večje vojno brodovje za Združene države. Tako nastane tudi za Združene države neizogibno vprašanje večjega oboroževanja na morju.

Ako se pa Združene države želijo izogniti oboroževanja na morju, tedaj mora Stric Sam iti pogledat na politično uro v Tokio in naj tam skuša pridobiti Japonsko na razgovor, je li slednja pri volji pristati na kak mornariški razgovor in dogovor, katerega status bi omejil oboroževanje na morju med Ameriko in Japonsko. Vsaj toliko bi gospodje v Washingtonu moralni pronajti, da li imajo Japonci kaj volje za tak razgovor ali ne. Ako ne, tedaj bo Stric Sam že vedel, kaj ima za storiti, da v Pacifiku pravocasno zavaruje svoje interese in svojo kožo.

Italijansko ropotanje

Kmalu bo pol leta od kar Mussolini in njegovi fašisti na vso moč ropočejo, kako bodo udarili in zdrobili Etijo- pijo. Tudi vojake prevažajo v velikem številu in baje vsa špas stane Italijo že težke svete. Vrlo glasni in zgovorni so. Celo Angležem so fašisti zagrozili, če bi jih kaj ovi- rali tam v Afriki, da bi jim pognali Malto v "luft".

Pa pravijo, da kjer je dosti grmenja je nazadnje vedno malo dežja. Tudi Mussolini, dasi strašno zgovoren in pogumen v besedah, kadar je treba vpti preko plota, ne- kam odlaša iz dneva v dan in ne udari. Čudno zakaj ne? Saj je vendar tako siguren zmage.

Mussolini ne bo udaril res tako hitro. Mussolini blufa, kakor kak kvartopirski igralec. On misli, da bo z blufanjem dobil vse kar bo hotel ter da ne bo treba prelitit za to niti kapljje krvi. Italijani so bili vedno taki junaki. Da bi vedeli, da bo svetovna vojna trajala toliko časa, bi ne bili nikoli šli v svetovno vojno že leta 1915, pač bi čakali zadnjega trenotka. Misliši so le, da bo vojne kmalu konec in da je pripraven čas, da se poseže po koristi. Toda zavlekla se je in Italijani so se kesali. Italijani niso nikaki junaki. Res imajo moderno orožje, ali kljub temu se jim tresejo hlace. Blufati in kričati znajo pa imenitno.

Tudi kljub temu, da Italija prevaža svoje vojaštvo v Afriko je dvomljivo, da bi prišlo do vojne. Italija blufa in kakor zgleda bo delno uspela pri Društvu narodov, da bo dobila minnim potom kak kos Abesinije, ki jo hoče vsled petrolejskih in rudinskih revirjev, potem bo pa lepo po- pustila in utihnila. Rajši se bo zadovoljila z vrabcem v roki, kakor pa z golobom na strehi. Vprašanje je le, če bodo Abesinci to mirno pustili, kajti Abesinci imajo svojo odločnost, pa tudi precej več korajže, kakor pa Italijani. Do vojne pride, če bodo Abesinci prvi udarili. Italijani le grozijo s svojimi štleti in udarijo le tedaj, če so vnaprej sigurni zmage.

ŠE MALO ODGOVORA

Strabane, Pa.

Da se bomo razumeli. Se ma- lo odgovora dopisniku v Pro- sveti z dne 26. julija, da nisem imenoval tvojega imena v mo- jem zadnjem dopisu v Amer. Slovenec saj ga tudi danes ne bom ker ni vredno, saj je vsem dobro znano kdo da si, v two- jem dopisu omenja da A. Tomšič in Mrs. Kralj se hude- jeta na onega ki je napadal sv. vero v svojem govoru na slavju. Svetujem ti da, še enkrat prečitaj moj dopis in sprevidel boš da si napačno bral ali si pa v zmoti, toliko ti še danes povem da si ves johnstonski program oziroma velik dan ka- toliškega tiska prekrojil po svo- jem kalibru ter si misli da boš tem oblatil pot in ugled Amer. Slovenec v naši naselbini kar sem uverjen da se ti nebo posrečilo. Ker ima društvo Po- stojnska jama naročene vse v slovenske časopise v klubove prostore in mi je znano da je večini članstva najbolj prijavljen Amer. Slovenec katerega

in mislio priti na Calumet na obisk, so opozarjeni, da pri- dej v takem času, da se bodo lahko udeležili tega piknika. Na programu bodo govor- ki med katerimi bo Gen. Kon- zil, V. M. Vukomirovich in pa Congresswoman F. E. Hook. Po- leg tega bo igral tamburaški zbor in na programu bo tudi izvrstno petje. Voznina od Ca- lumeta do parka in nazaj je prosta in program se začne ob eni uri popoldne.

Za otroke je tudi aranžiran program; razni sport, tekme i.d. Nagrade bodo dane očim, ki se pokažejo, da so najmo- nejni v svojem klasu. Zvečer se bo vršil ples in odbor je pri- skrbel da bo za jest in pit za- dosti. Torej, če bo vreme pravilo, pričakovati je, da bo ude- ležba večja kot prve dve pri- reditvi.

Vstopnina na park stane de- set centov in kateri bode srečen končati brez božjih poti; s tem bo dobil Radio, kateri je od-

zaključujem in od moje strani je ta afra končana.

Anton Tomšič zast.

JUGOSLOVANSKI DAN NA CALUMETU

Cajunet, Mich.

Jugoslovanski dan v Ba- krenem okrožju, se bo tudi letos vršil, s piknikom na Electric Park, dne 4. avg. Od leta 1933, je se vršil Jugoslovanski dan s piknikom vsako leto, z velikom uspehom. Torej, pričakovati je, da bo letošnja za- bava še bolj uspešna, kot so bile prve priredite. Povabljeni so vsi Jugosloveni v bakrenem okrožju da se udeležijo in se pokažejo, da so resnični Jugoslovani in da jih je mnenje se združiti z ostalimi Jugosloveni, da bomo bolj močni, kadar bo potrebno da smo.

Jugoslovani, kateri so raz- širjeni po Združenih državah in mislijo priti na Calumet na obisk, so opozarjeni, da pri- dej v takem času, da se bodo lahko udeležili tega piknika.

Na programu bodo govor- ki med katerimi bo Gen. Kon- zil, V. M. Vukomirovich in pa

bor določil da se daruje na ta dan.

Torej na svidenje, na Jugoslovanski dan na Calumet-u, dne 4. avgusta.

Za Publikatni odbor,

Frank P. Shultz

SMRTNA KOSA V PUEBLU

Pueblo, Colo.

Zadnje dni je preminul tukaj mladenič Mr. Joseph Hribar, star komaj 21 let, ki je bil edina pomoč svojim staršem. Bil je prav skrben za svoje starše in jim vselej pomagal, a Bog ga je poklical po svoji delni smrti na drugi svet. Bil je bolan samo pet dni. Kadar je med svojo boleznjijo prišla mati in njemu, jo je vselej potolažil tako, da se ji je prijazno na- smehnil in rekel, da ni tako hudo, kot ona misli. Tako je ljubil, da ji niti ni potožil svojih bolečin. Bil je zelo mirnega značaja in z vsakim prijazen.

Pogreb se je vršil iz cerkve Marije Pomagaj in pri pogrebu so ga spremljali mlađi fan- tje in dekleta, vse v belo ob- lečene, da je bil pogreb v res- nici jako lep. Pokojni zapušča žalostne starše, štiri sestre in dva brata. Naj v miru počiva v hladni zemlji preostalim ža- lujočim naše iskreno sožalje.

Smrt pri nas kosi stare in mlade in tako je pobrala tudi 61 letnega Mr. Antona Kočev- var. Bolehal je več mesecov in bil v bolnišnici, dokler ga nihal žena odvedla iz te solzne doline. Pokojni zapušča žalo- no ženo, osem hčera in enega sina. Naj počiva v miru, ostalim pa naše sožalje.

Dne 11., 13. in 15. avgusta, bomo imeli cerkveni bazar, na katerega ste vabjeni vsi fara- ni, da se počneščino udeležite. Bo tam veliko vsakovrst- nih koristnih stvari, katere si lahko za mal denar pridobite, kajti je bilo to vsako leto.

Naredimo zopet veselje na- šemu č. g. Rev. Cirilu Zupanu. S tem, da se tega bazara ude- ležimo in po svojih močeh pri- spevamo, bomo svoji fari veli- ko koristili in pripomogli k na- predku. Zato nasvidenje zgo- raj omenjene dni. Bog daj veliko uspeha. Vsi pridimo, da kaj napravimo za našo župni- jo.

Na poti okrevanje je Rose Lesar, kateri želimo, da cim- prej ozdravi. — Na oklicih je Mr. Strah in Miss Ursich ter se več drugih mladih parov, pa jim ne vem imen, katerim pa želimo vsi obilo sreče in za- dovoljstva.

Zahvaljujem se tudi Mrs. Govednik za lep pozdrav, ki mi ga je prinesla Mrs. Jos. Mo- har iz Californije. Saj tudi po- trebujem, da bi bila zdrava. Hvala. — Pozdrav vsem na- ročnikom tega lista.

Josephine Meglen

"Vsekaj naj spozna, da brez agitacije za katoliški list smo vsi zakopani v tihih, srmatov- grob in naši narod ne bi do- bival prepotrebnega bodrila."

PO 50 LETIH MED SVOJIMI ZNANI IN PRIJATELJI NA ZAPADU

Piše Martin Kremesec

Chicago, Ill.

Cenjeni g. urednik: — Ker sem se vrnil te dni iz počitnic in mojega potovanja po zapadu, kamor sem se podal ob 50 letnici mojega prihoda v to deželo, je moja dolžnost, da napišem pre- vrstic na kratko, kakor sem pre- bil takoj takoj, da je bil pre- vrlin me mesec dni mojega bivanja med znanci in prijatelji tam v lepi gorati Coloradi in tamkaj na obrežju Tihega morja v vedno cvetoči in vedno solnčni Kaliforniji.

Bilo je pred enim mesecem, ko sem sedel na vlak v Chicagi. Lukamatija je zaukal in odrzel z mejo preko illinoiških pla- njav, preko ravne in deloma valovite Iowe, Nebrask, dokler me ni pripeljal tja v podnožje velikih coloradskih gora v Denver, Colorado. Tam sem se ustavil v prijazni slovenski naselbini in sicer pri znanim rojakima g. Antonu Jeršinu, glavnemu tajni- ku Zapadne Slovanske Zveze ter pri g. Georgu Pavlakoviču, za- stopniku tega lista. Oba sta me prijateljsko sprejela z vso go- stoljubnostjo, kakor morejo sprejeti svoje rojake le Slovenci. Posebno zahvalim g. Jeršinu, ki me je vozil z avtom očetom, mi razkazal vse mesto, lepi mestni park. Tam sem tudi prenočil in prijazni g. Jeršin me je drugi dan celo na postajo zapeljal. Za vse to gostoljubnost se najlepše zahvaljujem, kakor tudi vrlji družina g. George Pavlakoviča.

Hvala Vama!

Dne 2. julija sem prišel v Pueblo, Colorado. To naselbino imenujejo za slovensko metropolo na zapadu, ki bo menda tudi res, saj je to največja slovenska naselbina na zapadu. Ustavljam se pri občeznanemu rojaku g. Johnu Germu, podpredsedniku Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote. Pri njemu sem tudi stanoval ves čas mojega bivanja v Pueblo. Takoj prišel dan, ko sem bil tam so imeli party za cerkev, katere sem se udeležil. Tam sem se sestal z premnogimi mojimi starimi znanci, ki sem jih prejšnja leta srečeval na konvencijah KSKJ. Posebno pa je bil prijeten sestanek z preč. g. župnikom Fathrom Cirilom Zupanom, pionirjem puebelske naselbine.

Dne 4. julija sem se pa podal z družino g. Germa v kraj, kjer ima društvo Prešeren svoj dom. Ce se ne motim se imenuje ta kraj Rye, Colo. Društveniki pev- skega dr. Prešeren imajo tu krasno dvorano, v kateri imajo vse letoviške udobnosti. Zares Prešernovci se pa postavijo. To je res nekaj lepega. Kaj takega morale imeti tudi druge na- selbine, kamor bi hodili rojaki ob praznikih ven na deželo, kjer bi se pokrepčali s svežim zra- kom, pa tudi poveselili bi se v lepi domači slovenski družbi. Ta- ki sestanki gojijo med rojaki večje medsebojno poznanje in rodijo vsesloščno korist. Na ta dan na 4. julija so imeli Prešer- novci veliko veselico. Sešlo se je tudi lepo število naših rojakov,

med temi tudi več starimi mo- znancev, katerih tudi že 50 le- nismen videl. Potem veste, da je bil ta sestanek z njimi prijetje in da smo si vedeli marsikaj po- vedati eden drugemu. Prav hu- ležen sem g. Germu, da me je vzel na to zabavo, ker sem im- res prav prijetje čase v tej pri- jateljski slovenski družbi.

Dne 5. julija smo se pa poda- z g. Germom v Colorado Springs, kjer imajo

MARIJA SE VRAČA NA BREZJE

Nepopisni prizori, ko se je brezjška podoba Marije Pomocnika vračala skozi vasi nazaj na svoj prostor v cerkvi na Brezjah.

Ni se še poleg vihar navdušila, ko so odhajali cerkveni svetni dostenjanstveniki po deplni slovesnosti iz Stadiona, je zvočnik naznani, da se bo oslovila milostna Marija Pogag od kongresa in romala pet nazaj na svoj prestol na rezje. Na mah so se oči vseh sočev obrnile proti oltarju, za kateri je zavladala tišina in vseh se je oprijela čudna tesnošč, ki prime cloveka le ob najlepših trenotkih slovesa. Takoj je bila godba intonirala Marijo, pesem, poprijeli so vsi dečki, pesem je vreda iz srca možice.

V slavnostnem triumfu

Podoba šla po sredi arena, genj v ljudeh je rastel od treh na točko do trenotka, kjer je kdo takemogel, je pokleplnil, vse oči so se neprestano spremilale milostno podobo. Procesija je prišla že na breg pri izhodu, prostora zunaj ni bilo, ker so dostenjanstveniki še vedno odhajali na svojih avtomobilih, zato se je našel čas, da Marijo obrnili, mogel jo videti v Stadion. Kakor za tistih zadnjih pozdrav. Nepopisni prični, ki mora najbolj trdo srce rehagrabiti z vso silo. Vse ljudstvo, je bilo in tisoči so padli na kolena, vendar natanljivost slovesa je prikelala, to viška. Skoraj ni bilo suhega ljevega, vse je planilo v jok, v jok užbeni do Marije, v jok upanja, vse moremo misliti kongresa, v danosti Mariji je mogočna, gospoda se ji ne more upirati nobeno v sreči. V tem trenotku je mogel neskočno spoznati, zakaj nam naš gospod: Po Mariji k Jezusu.

Ta prizor, ko se Marija poslavila, je mogočna pesem: Marija k Tebi uboge reve... Saj si ne moremo misliti kongresa, ce ne bi imeli pri sebi svoje Matere Marije Pomagaj z Brezij. Tukaj je naše življenje, cigar najmočnejši val se je dvignil ob tem slovesu.

Pred Stadionom je spet podzadravila Marijo deset. in deset. tisočglava množica. Sliko so tudi dejali na avto, poleg nje so se vedeli kot varstvo in spremstvo: p. Roman Tominec, p. Kristofor Sekovanic in štirje križi. K kakih deset avtomobilov. Vodnik kongresa je zastopal g. Josip Košiček.

Po Tyrševi cesti so prav v času odhajale največje ljudstva, zato so redili in stražniki na konjih kmaj naredili prostor za avto. "Marijo peljejo, Marijo peljejo! Poklekujmo!" so vzklikali ljudje in poklekovali, ko so zaslišali poseben fanfarski zvok na avtomobilu. Ljudje so se dreli, vsak je hotel se enkrat vidi. Začetnik kongresa, za spominsko trgalo cvetje z avtomobilom. Mnogim so prijeti spet solze, avto se je mogočno parkrat ustaviti, ker so ga množice tako oblegale.

Na vsej poti od Ljubljane do St. Vida stote ob cesti romarski vozovi. Ljudje poklekujejo na tla in na vozovnih kleče in čakajo, kdaj se milostna podoba pripelje. Na vseh oknih plapolajo slike, ponekod so narejeni slike, ponkod so narejeni majhni oltarčki s svetimi podobjami. Ze oddaleč sije razsvetljene krize na Šentvidski cerkvi in Marijinim kapelic pred vasjo. Pred cerkvijo je zbrana množica ljudstva, v tisoč bi jo števili. Stevilna duhovščina čaka, mnogo gospodov iz zavodov, celo učiteljstvo s šolsko mladino, zastopniki občinskega odobra. Ko se avto s podobo pokljuje, zvaka ovinka, zaigra godba iz Skofije Loke Marijino pesem. Obraz zagore, povsod vzaval v isto razpoloženje, kot se je vnešeno v načinjih trenotkih na Stadionu. Zeleni oči: a vendar učiteli, saj spet vidijo našo začetnico. Množica poje tisto najlepše: Lepa si... Potem duhov-

ni umoril ženo, da se je iznebi

ščina zapoje nekaj litanij, ljudstvo razvneto odpeva. In spet zagra godba, avto je že ves obsut s cvetjem.

Mrak lega na polje

Šmarna gora dobiva črne obrise, gore v daljavi čakajo zamaknjene v večerno tišino in Marija romana čez Šentvidsko polje proti Šmarni gori. Ob cestah kleče ljudje, v Mednem so postavili mlaje, tam zopet oltarčke na okna, ljudstvo čaka kleče. Ceta kolesarjev kaže pot v Presko, kjer caka že množica ljudi, povsod je še kongresno razpoloženje, saj so se večinoma pravkar vrnili iz Ljubljane. Domača godba zaigra Mariji v pozdrav, vrsta narodnih noš poklekije, otroci mečejo cvetje na avto. Iz src "Ti, o Marija..." in potem vsi zbrani molijo "Pod Tvoje varstvo" in nato se spet oglasi pesem.

V Škofji Loki

Povsod je toliko ljudi, da mora avto voziti počasi, da ob cestah kleče ljudje vsaj za hip pogledajo milostno podobo. Ave Marijo zvoni po cerkvicah proti Sori in Škofji Loki in se razlega čez polja, nebo se oblači, vendar nekaj zvezd sije. Nocoj vse zvezde gore Mariji v čast, še črčki v travi neugnano pojo, kamor da bi vedeli, da se Marija vrača na Brezje. V Sori je toliko ljudstva, da ne moremo naprej, ceprav imamo že pol ure zamude. Veličasten je bil pogled na Škofjo Loko. Vse razsvetljeno, uršulinski samostan je v sivoj rdečih lučih sijal daleč čez polje. Na trgu je na tisoče ljudstva. Med zvonjenjem se je pripeljal Marija na Glavni trg med gostim špalirjem otrok. Ljudsko petje. Ganijev je bil trenotek, ko so otroci peli: "Otročice, o Marija, Mati, sprejmi milostno v srce..." in pri tem Marijo obispali s cvetjem. Seveda je moralna nadzadne zadoneti še: Lepa si... Med špalirjem otrok, oči kapucinov in čč, sestra uršulink se je sprevod avtomobilom pomaknil proti kapucinski cerkvi in nato mimo razsvetljene evharistične krize pred mestom v Sorsko polje. Po vseh cerkvicah zvoni. Vse hiše so razsvetljene, ne samo ob cestah, tudi globoko v vaseh gore sveče. Ljudje kleče ponekod v dolgih vrstah ob cesti in drže luči v rokah. Hrepeneče se ozirajo, kdaj pride Marija. Cele vrste svečk so nasajene ob cesti po tleh, nepopisno lepi prizori, ponekod mizice pri cesti, na njih Marijine podobe, zraven kleče ljudje, matere drže v naročnih otrok, da jih vsaj za hip počakejo Mariji. Kje ste tisti, ki pljujete na naše svetinje? Pridite in poglejte in boste videli, da je naš narod vere, v dno duše vdan Bogu, Marijin narod! Ko clovek gleda te prizore, mora nehote biti ponosen na svoj narod, ki trpi in si trpljenje lajša — z vero.

Že smo v Žabnici. Ponavljajo se znani prizori. Vsa fara z župnikom, otroki s šolskim upraviteljem. Ljudstvo se izroča Mariji in moli "Pod Tvoje varstvo". Mešan zbor zapoje dve pesmi, medtem dekllice obsujejo avto s samimi belimi lilijsami, da lepo okrašeni avto dobije lepsi sijaj. "Mi smo pogumni Tvoji mornarji..." pojo fantje in avto se že premika proti Šmartnemu. Kakih štirideset kolesarjev drvi pred nami v skrivnostno noč in neprestano vsi zvone s svojimi zvonci. Kakor da bi oddalec poslušal sladko pesem murnov, neznano melodijo. Spet razsvetljena okna, kleče ljudje, okrašena na znamenja, mlaji, lučke, lučke, kdo je jih preštel... Mogočni Šmartinski zvoni grme v noč in naznajo prihod. Pred cerkvijo velikanska množica z duhovščino, zastopniki občinskega odobra, učiteljstva in takto dale. Molitev in pesem, vzdihni in gneča ob avtu,

Newell P. Sherman, ki je zaprt v ječi v Worcester, Mass., vsled umora, ki ga je izvršil nad svojo ženo, da bi se nato lahko poročil z nekim drugim dekletom, 17 letno Ester Magill. Z ženo se je šel voziti v čolnu in, ko je prišel na globoko vodo, je čoln prevrnil in odbijal ženo, ko se je skušala rešiti.

ZDRAVSTVO.

ŠOLSKA DOBA IN VAŠ OTROK

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Proti Brezjam

A že drsimo za Gašteju, nasproti nam zasijte Kranj, na cerkvi se blesti dvojen, razsvetljeni križ. Kranj je še poln ljudi, a ne moremo čakati, samo za hip se ustavi Marija in potem krenejo naravnost na Brezje. Po vsej se je vse razsvetljeno, nakelski evharistični križ nas pozdravlja, nato ljubenski in daleč z drugo strani jamiški. Ze smo na vrhu peraškega klanca in vidi, da je brezjanska cerkev vse razsvetljena z žarometi. Moreno stoji kakor svetel steber med gorami.

Kjer se cepi cesta proti cerkvi, čaka morje luči. Bakle, tiste, ki so jih imeli v Ljubljani pri nočni procesiji. Avto se ustavi pri glavnih vratih. Takoj je vse razsvetljeno sliko in jo v procesiji nese pred Marijin oltar. Tako je Marija prispevala na svoj brezjanski prestol. Ljudstvo se drena k oltarju in gasile ga le s težavo, da je pred oltarjem prostor za ceremonijal predaje.

V hramu

P. Roman prečita zapisnik iz spremne knjige, nato ugotovi: "Pečati so ostali vsi nedotaknjeni in jih zdaj v pričo množice prestrižemo." Prestrigel je zlato vrvico, sliko so vzel iz okvirja in jo takoj postavili v oltar. Zavladalo je po vsej cerkvi veselo razpoloženje, žareči obrazy so se vpirali v Marijo in vse ljudstvo je stoje počivalno pesem. S tem je bil oficieln prenos končan, ljudstvo je ostalo v cerkvi in pele pesem za pesmijo. O polnoči je bila slovenska polnočnica, ki jo je imel provincial p. dr. Gvido Rant.

PROTI ITALIJI

New Yorku je črnec S. Daniels, ki ga kaže gornja slika, ustanovil zvečer, ki so se priglasili, da bodo pomoč Abesiniji v boju proti Mr. Blanche Dunkel iz Chicago, ki je najela neko Evelyn Smith, da je umorila njenega zeta, Ervina Langa, katerega mrtvo truplo brez nog je bilo našeno v nekem močvirju blizu Hammonda, Ind. Mrs. Dunkel je obljubila morilki odškodnino \$500.

Otroci so dostikrat slabotni in pod težo, ker nimajo, zadosti odpocitka. Pazite na to, da otrok spi vsaj po devet ur vsako noč in da uživa tudi polno svežega zraka in solnčne svetlobe. Naj se privadi k vsakdanju kopanjju.

Vzamite takoj inventar otrokovskega zdravja; sledite zdravnikovemu nasvetu in Vaš otrok bo uspel v šoli kot drugi otroci.

BIVŠI CARIST OBSEJEN NA SMRT

Rostov ob Donu, Rusija. — Ker je razdelil med delavstvo na neki kolektivni farmi zastreljen sir, je bil obsojen na smrt neki N. Ivanov, ki je svoječasno služil v carski osebni gardi. V bolnico se je moral oddati 55 delavcev na farmi, ko so nekoga dne začetkom teme meseca jedle zastreljen sir. Obsojen je bil tudi poslovodja na farmi, in sicer na sedan let ječe, zato, ker je imel Ivanova v službi, dasi je vedel, da je bivši gardist. Deset let pa je dobil upravitelj sira.

ZAHVALA

Sheboygan, Wis.

Najina iskrena želja je objaviti prisceno zahvalo številnim našim prijateljem in sodnikom za surprise party katerega ste nama priredili za najino 25 letnico zakonskega življenja.

Bila sva povabljena dne 13. julija, zvečer na banket, ki se je imel vršiti v počast neke tukaj bolj premožne osebe, tako

čas je že, da pripravljate svoje otroke za šolo in, ako hočete, da uspevajo v svojem učenju kot bi morali, zagotovite, da so v dobrém zdravju. Vsak otrok ima pravico do dobrega zdravja in dolžnost staršev skrbeti za to, da ga imajo.

Vzamite s seboj otroka k svojemu zdravniku, da preiščete njegovo telo. Zdravnik Vam natančno pove, kako je njegovo zdravje, in vam pove, kaj naj storite, da otrok ostane pri dobrem zdravju. Približno 80 odstotkov vseh otrok, ki vstopajo v šolo, imajo vršni zdravljenci, tako da je bil poslušan.

Vzamite s seboj otroka k svojemu zdravniku, da preiščete njegovo telo. Zdravnik Vam natančno pove, kako je njegovo zdravje, in vam pove, kaj naj storite, da otrok ostane pri dobrem zdravju. Približno 80 odstotkov vseh otrok, ki vstopajo v šolo, imajo vršni zdravljenci, tako da je bil poslušan.

Gnili zobje, slab vid ali posluš, podhranjenost ali podnormalna teža so glavne hibe, ki jih najdemo pri otrocih, ko se vpišejo v šolo. Vsaka izmed teh hib more preprečiti pravilno uspevanje v šoli. Skoraj vse te hibe se dajejo zlahka popraviti.

Stejeva si tudi v prijetno dočnost, da se zahvali ženskam, katere so celo stvar začele in si vzele na sebe toliko dela in truda. Te so: Mrs. Marg. Erzen, Mrs. F. Milave, Mrs. L. Casel, Mrs. C. Rupnik, Mrs. Joh. Gorenz, Mrs. M. Prislund, Mrs. Jos. Kotnik, Mrs. A. Gergisch, Mrs. T. Udovich in Mrs. John Mohar.

Da je bila postrežba prvočrna, to so nam pričali veseli in sorodniki, da si ohranita ta večer v trajnem spominu, tako tudi krasni dar, ki ste ga namā izročili, bo naju spominjal dokler bova živel.

Starši naj si zapomnijo, da podhranjeni otrok ni vedno oni otrok, ki ne dobiva zadosti jedi. Dostikrat krivda je v dejstvu, da otrok ne dobiva pravilne vrste jedi, da ni pravega ravnotežja v njegovih dijeti. Zdravnik Vam pove, kake jedi naj otrok uživa, in ako sledite njegovemu nasvetu, bo otrok kmalu pridobil na teži. Vsak rastotič otrok mora imeti polno veselje z zelenjave, zrelega sadja in vsej kvart mleka vsak dan

NAROČILA UMOR

Prizadevala si bodeva da vam povrneva v bodočnosti, ako se bo name nudila priložnost.

Z vdanostnim pozdravom

Vam hvaležna

Mr. and Mrs. Anton Ribich

KAKO SEM SPOZNAL IN NAŠEL RESNICO

Napisano drugim v zgled in korist

Zanimiva in poporna zgodba življenja — važno posebno za sedanji čas in naše socialiste.

(Dalje.)

Treba pa bi bilo za to časa, razpoloženja in prilike. Toda na kaj takega mislim, ko je skrajni čas za previdenje za smrt, ko ni pri-

mernega časa, razpoloženja in

prilike zato. Kaj storiti? Časa za

odlašanje, za pomisljanje ni

več! Da sem se branil duhovnika

je bilo ljudem uganka, ker niso

vedeli vzroka.

Spoznan in uvidel sem obenem

tudi, da je skrajni čas, da pu-

stim te duhomorne in naporne

misi in skrbi, da si z njimi ne

izkopljem prezgodnjega groba,

akor si ga nisem že izkopal. In

Ivanova v službi, dasi je vedel,

da je bivši gardist. Deset let pa

je dobil upravitelj sira.

ZAHVALA

Sheboygan, Wis.

Naj

'Deklica z odprtimi očmi'

PIERRE L'ERMITE

Prevod iz franco-skega izvirnika

Na desno in levo pozdravlja Rolanda, ob lahnem Pentaponovem diru, in je srečna v zavesti, da jo ljubijo vsi ti ljudje, ki jih pozna... ki jih je od nekdaj poznala...

"Dober dan, Josipina!... Kako pa danes?..."

"Dober dan, Ana-Marija!... Ali lepo kaže drugi krompir?..."

"Dober dan, oče Crepier!... Ali ste bili sinoči na ribolovu?

"Pa kam, pa kam, gospodična, na vse zgodaj?"

"V Herbaudiere po morske rake..."

"Modest jih je sinoči nalovil."

"Kje je Modest?"

"Mislim, da je že spet odšel, ampak žena je tam..."

"Torej bi šla zastonj?"

"Kako vendar, saj sem dejal, da je njezina žena doma."

"Ne... ne bom nadlegovala... Potrebujem jih namreč mnogo... Kar v Herbaudiere se potegnem..."

In hi!...

In hot!...

In hi!...

In hot!...

In Pentapon, ki je mislil, da bo v Vieilu gotovo postaja, je zaenkrat spoznal, da se je bil zmotil.

Toda ko je voziček pripeljal do križevga pota, ki načenja na levi pot proti Plandu, puščajo na desni vasico Vieil, se je zazdeko osličku, da ga nihče več ne priganja... da ga uzda celo zadržuje.

In brzda svoj dir...

Potem še nekoliko odneha...

Naposled tvega korakoma!

Kdo naj se spozna z ljudmi in celo z ženskami...

Tem bolje, ker je stal na robu travnatega jarka, ostro odražajoč se od neba v ozadju, Filbert-Filbert, in Pentapon je dobro zadržal v svojem sijajnem spominu, da pomeni Filbertova pojava na cesti vsikdar postajo... Blagi Filbert!... zmerom rad pripravljen za sokrivca.

Ko je tedaj Pentapon prišel do njega, se je kar enostavno ustavil.

Prav tako enostavno je položila Rolanda bič počez voza ter je rekla glasno:

"Dober dan, Filbert!"

"Dober dan, Rolanda!" je odgovoril z nezakrito radoščjo močni fant. Katera dobra sreča neki?..."

"V Herbaudiere sem namenjena, po morske rake..."

Rolanda je zardela... oh... samo malo zardela.

"Modest iz Vieila jih je sinoči nalovil," je ponovil Filbert, kajti na otoku vsakdo ve, kaj dela njegov bližnji.

"Da... toda meni so ljubši raki iz Herbaudiere, je ugotovila Rolanda in samo malo več zardela. "Razumeš?... Večjo izbero imas... Pa še moja sestrica je tam... Morda ostanem pri nji na kosi... In naposled, danes zjutraj me pač nekaj vleče v Herbaudiere..."

"Ah!..." se je nasmehnil močni mladič, z nežno srečnim nasmehom, in Rolanda je zardela, a zdaj... povsem.

III. POGLAVJE

Pentapon, ki je bil filozof in dober psiholog, je že začel muliti travo ob jarku.

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgrovnejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois

POVESTNE KNJIGE IN ROMANI

kateri ima v zalogi naša knjigarna:

POL LITRA VIPAVCA, D. Feigel. Broš. 136 str. Kratke zabavne zgodbe iz življenja.....	60c	To je nadaljevalna povest iste. Tu čitate, kaj se je z Tarzanom godilo pozneje.....	\$1.25
POLJUB, K. Švetla. Broš. 97 str. Interesantna povest iz gorskega življenja češkega naroda.....	50c	Mehkovezane	95c
POSLEDNI DNEVI POMPEJEV, E. L. Bülow. Trdovezana 35 str. Zanimiv roman v dveh delih, vsaka zase. Obe knjigi.....	\$2.00	TARZANOVE ŽIVALI, E. Burroughs. Mehkovezane, 274 str. Napeto pripovedovanje o Tarzangu in njegovem življenju. Ta roman je prav tako zanimiv kakor druge povesti o Tarzantu.....	95c
PO STRANI KLOBUK, D. Feigel. Broš. 155 str. Kratke črtice vesele vsebine in zelo zanimive.....	75c	TARZAN KRALJ DŽUNGLE, trdo vezana knjiga z slikami z 300 strani.....	\$1.00
PETER MARKOVIČ, I. Prezelj. Broš. 201 str. Zgodovinska povest, ki pripoveduje, kako je strašilo ljubljanske šolarje.....	75c	TATIČ, Fr. Bevk. Trdovezana 86 str. Zanimiva povest samobotoženca.....	75c
POTOP, H. Sienkiewicz. Znamenita zgodovinska povest iz življenja poljskega naroda. Dva dela v saki v svoji knjigi. Prvi del ima 956 str. in drugi 495 str. Obe knjigi.....	\$6.00	TIHO JEZERO. Povest za slov. mladino.....	75c
POVEST IN SLIKE, Ks. Metko. Broš. 79 str. Kratke povesti iz življenja.....	45c	TIK SA FRONTO, D. Feigel. Broš. 150 str. Vesele in zabavne črtice iz vojaškega življenja.....	80c
PRAVLJICE, F. Milčinski. Trdovezana 133 str. Ilustrirana z risbami.....	90c	TESTAMENT, J. Krsnik. Broš. 78 str. Zanimiva povest o slovenskem gospodarju in njegovem oporoki.....	85c
PRAVLJICE IZ TOKA, I. Vuk. Trdovezana, 125 str. Zanimive pravljice, vporabljive za zabavo in kratek čas.....	75c	TO KRAJ IN ONKRAJ SOTLE, ter tam preko, F. Žolna. Trdovezana 68 str. Hudomušnice, ki se z zanimanjem citajo.....	65c
PREGELJ IVANA ZBRANI SPIŠI, Broš. 255 str. Dve krasni poviesti v eni knjigi: Zgodbe zdravnika Mužnika in Tolminške matere sveta noč.....	\$1.00	TOLMINCI, I. Pregelj. Broš. 415 str. Zanimiva povest o Tolminčih in njihovem življenju.....	95c
PRAVLJICE, O. Wilde, trdovezana.....	50c	TRENUTKI ODDIHÀ, Več zanimivih povesti v eni knjigi.....	50c
PRIHAJAČ, Fr. Detela. Trdovezana knjiga, 157 str. Povest iz življenja.....	\$1.00	TROJE ANGELSKIH ČEŠČENJ, J. Vošnjak. Zanimiva kmettska povest iz slovenskega življenja.....	35c
PRIPOVESTI O PETRU VE LIKEM, Broš. 308 str. zanimiva povest.....	75c	TUJSKI PROMET, F. Detela. Trdovezana 174 str. Povest iz življenja Dolenjcev in novomeške skočnice. Zelo zanimivo.....	\$1.00
PRST BOŽJI ali izgledi božjih kazni, oz. slučaji, ki niso slučaji. Broš. 78 str.	35c	TUNEL, B. Kellerman. Trdovezana 294 str. Zelo napet roman, ki ga citatej ne odloži, dokler ga ne precita.....	\$1.20
PTIČKI BREZ GNEZDA, Fr. Milčinski. Broš. 204 str. Ljubljanska povest, zelo zanimiva.....	45c	UBOGI UŠTIN, Sl. Slavec. Brošura 132 str. Zanimiva slovenska povest.....	55c
RABLJI, Fr. Bevk. Trdovezana, 160 str. Črtice iz trenotkov trdjenja. Zelo napeta povest.....	75c	VENEC SLOVANSKIH POVE STIJ, Broš. 270 st. 6. knjiga. — Črtice z ogljem. — Ta tretja. — Poroka po pomoti. Vse tri povesti so vrlo zanimive, vse v eni knjigi.....	60c
RIBIČEV SIN, Pravljica.....	25c	VERA, O. Waldova. Trdovezana 154 str. Interesantan roman iz ruščine.....	75c
ROŽA DEKLET, povest spisal Janez Langerholz, brošura z 56 strani.....	25c	V LIBIJSKI PUŠČAVI, A. C. Doyle. Roman, ki vas popelje v burne zanimive slučaje libijske puščave.....	60c
SANGUIS MARTYRUM, L. Bertrand. Broš. 206 str. Zelo zanimiva povest iz prvih časov kristjanov.....	60c	V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, R. Krafit. Prvi in drugi del, vsak po.....	80c
SISTO E SESTO, zelo zanimiva povest iz italijanskih Abrucev. Broš. 107 str.	35c	V PETROGRAD, L. Stiasny. Zanimive potopisne črtice.....	75c
SKRIVNOST NAJDENKE, zanimiva povest o najdenem dekletu, ki se čita z velikim zanimanjem.....	50c	VSTAJENJE, R. Vrabl. Zanimiva povest.....	25c
SLIKE, Ks. Meško. Broš. 190 str. Kakor vse Meškove povesti je tudi polna zanimanja.....	60c	VSTAJENJE, roman v treh delih spisal L. N. Tolstoj; trdo vezana knjiga z 595 strani.....	\$3.50
SMRT PRED HIŠO, Fr. Bevk. Broš. 133 str. Roman iz našega kmečkega življenja, ki se s posebnimi zanimanjem citajo.....	65c	V TUJIH SLUŽBAH, A. Jirasek. Broš. 270 str. Zanimiva povest iz češkega življenja.....	95c
SORODSTVO, Iv. Šorli. Broš. 128 str. Interesantna povest iz slov. življenja.....	45c	VZORI IN BOJI, J. Debevc. Trdovezana 415 str. Popis džaškega življenja, ki je prav zanimiv.....	\$1.50
SPAKE, N. Korun. Trdovezana 151 str. Kratke vesele zgodbice.....	\$1.00	ZAGORSKI ZVONOVI, Reimicich. Brošura 234 str. Knjiga, ki se z velikim zanimanjem citajo.....	75c
SREČA, povest spisal Janez Langerholz, brošura z 42 strani.....	25c	ZGODOVINA 17. PEŠPOLKA, K. Capuder. Trdovezana 176 str. Ilustrirana knjiga, ki opisuje zanimivosti slavnega 17. regimeta.....	1.00
STEZOLEDÈC, pretresljiva povest iz ameriškega življenja.....	30c	ZADNJA NA GRMADI, Fr. Jakič. Zanimiva povest iz ribniške zgodovine.....	\$1.00
SVETLOBA IN SENCA, Fr. Detela. Broš. 176 str. Kakor druge Detelove povesti je tudi prav zanimiva.....	80c	ZA MILIJONI, A. K. Green. Trdovezana 253 str. Zelo napet in zanimiv roman.....	75c
SVETOTOR, P. Bohinjec. Broš. 279 str. Zanimiva povest iz konca 11. stoletja.....	60c	ZADNJA KMEČKA VOJSKA, Trdovezana 378 str. Zanimiva povest iz hrvatskega življenja in njih borbe proti tlačiteljem.....	\$1.25
ŠOPEK SAMOTARKE, Manica Komanova. Broš. 175 str. Kratke povesti, ki so priljubljene zlasti ženstvu.....	50c	ZADNJI DNEVI V OGLEJU, Roman iz petega stoletja po Kristusu. Trdovezana 120 str.	85c
STRI LETA V RUSKEM UJETNIŠTVU, J. Grdina. Broš. 611 str. Zanimiva knjiga, ki opisuje doživljaje vojnega ujetnika \$2.00		ZADNJI DNEVI VELIKEGA MUČENIKA, M. Bambič. Broš. 80 str. Zanimiva povest iz misisonskega delovanja v Ameriki.....	45c
TARZAN IN SVET, E. Burroughs. Trdovezana 308 str. Se ne spominjate kako ste z zanimanjem citali povest Džunglo.		ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA, A. M. Dostoevski. Trdovezana 258 str. Napeta in zanimiva povest iz ruskega življenja. Dva dela, vsak v svoji knjigi. 'Vsak del'.....	\$1.25
TARZAN IN SVET, E. Burroughs. Trdovezana 308 str. Se ne spominjate kako ste z zanimanjem citali povest Džunglo.		ZBIRKA NARODNIH PRIPovedek, J. P. Planinski. Broš. 70 str. Prvi in drugi zvezek. Vsak po	40c

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znamkah. Knjige pošiljam poštne prosto. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMACK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Čas kislih kumarc

Vsaj pred 30 ali 40 leti se je v časopisu v Evropi pojavit "čas kislih kumarc," kakor so to označevali. Prišlo je poletje, vse je nekako zastalo v javnosti, ni bilo posebno pomembnih dogodkov, časopisje pa je le moralno izhajati in tiskalo se je vrlo malovredno stvari. To je bila kislih kumarc.

Ali zdaj v Ameriki tudi? Izgleda tako. Napiše se nekaj o — dnevnikih, in javnosti se razloži, da amerikanski Slovenci nimajo nobenega dnevnika, da pada je vodo "A. Domovina," "Enakopravnost," "Glas naroda," ker ti ne izhajajo vsak dan, ko ima teden sedem dni. Righto. Tudi "Prosveta" in "Amerikanski Slovenec" nista dnevnika, se razume, ko izhajata le petkrat. To bi bilo pač le pojasnilo, resnično pojasnilo. Ampak tisto, kar se nавesi pri takem pojasnilu še na hrbot — klerofaštom, je pa pristna roba iz dobe — kislih kumarc.

Enako tudi to-le: "Povedal vam bom, da sem se svoječasno predstavljal prečast, gos., ko sem iskal svoje utehe in pomoci, zastavljalocu mu desetkrat več vredno svoje premorjenje — pa vse zaman..." Očvidno je hotel napraviti dober — kseft, pa ni šlo, in zdaj so hudo kislri obrazni, ker je pač čas kislih kumarc.

Ali ga bodo? Snamen klobuk pred vsako pravo vedo, znanostjo. Napredujemo in bomo še napredovali v vedi, saj vse dozdaj pridobljeno je le košček in trohica. Zdaj so prišli do nekih "umetnih pljuč" in celo znani "Lindy," slavni zrakoplov Lindbergh, je pri teh pljučah udeležen. To ni vse. Lotili so se sreč, delajo žleze, mišice, menjata celo živce in "umetni možgani" so baje pred dormi. Prav, prav.. le naj iščijo in preiskujejo in napredujejo v prav vedi. Mnogim, ki slišijo o takih rečeh, jemlje sapo radi takega napredka v vedah. Hm. Res bo napredek v marsičem Mi fantje nismo ničesar znašli, to se razume, ko smo lovili v vigredi po močvirjih žabe, ampak videli smo nekaj žabam smo odsekali bedra, toraj žabe umorili, pa so ta bedra nekako živila še ure in ure. Robe nismo študirali, se enako razume, le videli smo to robo. Ne bo enako,